

Warszawa, 4. 09. 2015 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Pacjenta
Krystyna Barbara Kozłowska

RzPP-ZZP.420.74.2015.KAS

Pani
Teresa Piotrowska
Minister Spraw Wewnętrznych
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 159 z późn. zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska dotyczącego sposobu działania funkcjonariuszy policji w czasie realizacji dyspozycji art. 201 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.) oraz wskazanie możliwego zakresu podejmowanych przez nich czynności i uprawnień.

Art. 201 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (dalej: k.k.w.) stanowi, że wykonując orzeczenie o zastosowaniu środka zabezpieczającego związanego z umieszczeniem w zakładzie psychiatrycznym, o którym mowa w art. 200 § 1, sąd, po zasięgnięciu opinii komisji psychiatrycznej do spraw środków zabezpieczających, określa rodzaj tego zakładu i przesyła odpis orzeczenia wraz z poleceniem doprowadzenia sprawcy właściwej ze względu na miejsce pobytu sprawcy jednostce Policji lub właściwemu organowi wojskowemu, a odpis orzeczenia oraz polecenie doprowadzenia wraz z poleceniem przyjęcia - kierownikowi wskazanego zakładu. Kierownik wskazanego zakładu psychiatrycznego zapewnia transport sanitarny odpowiadający wymaganiom określonym dla zespołu ratownictwa medycznego, po powiadomieniu go przez właściwą jednostkę Policji lub właściwy organ wojskowy o miejscu, dniu oraz godzinie planowanego transportu.

Przepis wszedł w życie 1 lipca 2015 r., w zw. z art. 4 pkt 87 lit. b ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.

2015 poz. 396). Art. 10 tej ustawy ustanowił również nowy przepis w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. z 2008 r. Dz.U. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) tj. art. 41a, na podstawie którego zabezpieczenie transportu sanitarnego, o którym mowa w art. 201 § 2 Kodeksu karnego wykonawczego, przysługuje bezpłatnie w związku z realizacją świadczenia gwarantowanego we wskazanym zakładzie psychiatrycznym.

Należy odróżnić obowiązek doprowadzenia sprawcy – nałożony na właściwą ze względu na miejsce pobytu sprawcy jednostkę Policji lub właściwy organ wojskowy od obowiązku zapewnienia transportu sanitarnego sprawcy przez kierownika podmiotu leczniczego, do którego sprawca został skierowany przez sąd. W związku z niedawnym wejściem w życie tego przepisu, ze strony podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w rodzaju *opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień*, w zakresie świadczeń psychiatrii sądowej pojawiły się problemy z organizacją, realizacją i zabezpieczeniem środków transportu sanitarnego dla sprawców, którzy mają odbywać środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym w tym podmiocie. Z art. 201 § 2 k.k.w. wynika, że jednostka właściwa do dokonania doprowadzenia powiadamia kierownika zakładu psychiatrycznego o miejscu, dniu oraz godzinie planowanego transportu. W dotychczasowej praktyce podmiot realizujący transport sanitarny współuczestniczy w czynnościach jednostek policji, z uwagi na brak sprecyzowania ich zadań związanych z doprowadzeniem.

Powyższe obrazuje sytuacja odnosząca się do praktycznego zastosowania art. 201 § 2 k.k.w., w związku z orzeczonym środkiem zabezpieczającym w postaci umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym - Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu. Dnia 24 lipca 2015 r. Dyrektor ww. podmiotu leczniczego zasygnalizował problemy występujące w tym obszarze, relacjonując następujący przebieg zdarzeń dotyczących transportu sanitarnego – realizowanego przez podwykonawcę na podstawie zawartej z ww. podmiotem leczniczym umowy – sprawcy zamieszkałego w Tarnowie: „Pierwszy [transport, o którym mowa w art. 201 § 2 k.k.w.], dotyczył trasy: Jarosław - Tarnów – Jarosław. Nikt też z policjantów nie ma wiedzy, czy sprawca będzie w domu. Transport jest w ciemno. Policja nie ma uprawnień do zatrzymania przyszłego pacjenta, zatem wyjazdów może być od kilku do kilkudziesięciu łącznie aby osiągnąć jeden konkretny cel. Przebieg akcji jest następujący: Policjanci jak i zespół ratowników przyjeżdżają pod umówiony wcześniej adres zamieszkania osoby wskazanej w orzeczeniu przez sąd. Sprawca nie otwiera drzwi, ale istnieje podejrzenie, że może przebywać w mieszkaniu. Kolejne godziny, to okres pozyskiwania zgody sądu na

wyważenie drzwi, szukanie osoby która te drzwi otworzy (wyważy) a następnie zamontuje nowy zamek. Akcja od momentu połączenia zespołów policji i ratownictwa trwała od godziny 6 rano do godziny 12. Zadanie rozciągnięte w tak długim okresie czasu przekłada się na koszt transportu ze szpitala do pacjenta, postoju oraz transportu z domu pacjenta do szpitala. Kosztu tego ustawodawca nie przewidział. Najbardziej jednak, niepokojąca jest niepewność osiągnięcia celu za pierwszym, jak i kolejnym razem. W świetle w/w ustawy szpitale psychiatryczne, zapewniające leczenie w ramach środka zabezpieczającego, zostały zobowiązane do wysyłania własnych transportów w poszukiwaniu i doprowadzeniu pacjenta do szpitala. (...).”

Działania policji zostały uregulowane przepisami ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 355, 529), zaś sprawy związane z doprowadzeniem oraz ewentualnym zastosowaniem przymusu bezpośredniego m.in. przez funkcjonariuszy policji z tym związanych, w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 628, 1165, z 2014 r. poz. 24, 1199), a także zarządzeniem Nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń (z późn. zm. z 2009-2014 r.). Wydaje się, że przepisy te nie odnoszą się wprost do doprowadzenia, o którym mowa w art. 201 § 2 k.k.w. – funkcjonującego od 1 lipca 2015 r. zaś kwestia dotycząca ogólnych warunków/zasad współpracy pomiędzy właściwą ze względu na miejsce pobytu sprawcy jednostką Policji a podmiotem realizującym transport sanitarny (zapewniony przez kierownikiem zakładu psychiatrycznego) nie została jeszcze wypracowana. Utrudnia to wykonywanie zadań wynikających z art. 201 § 2 k.k.w. zarówno przez jedną jak i drugą stronę w tym uczestniczącą.

W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w zakresie wskazanym na wstępie.

z pozdrowieniami
L. Wołosz

